

Innlegg til Røyken Rotaryklubbs hjemmeside fra Hyggen/Jerdal historiegruppe.

Hva er Hyggen/Jerdal historiegruppe:

- Den er en helt selvstendig gruppe, men samarbeider med Røyken Historielag, Hyggen Vel og Røyken kommune.
- Gruppen arbeider for å gjøre Hyggen/Jerdals historie kjent for lokalbefolkningen og Hyggen skoles elever.
- Den samler stoff om forskjellige sektorer innen vår felles historie. Dette blir så presentert på Hyggenhuset som bildeforedrag og siden mangfoldiggjort i form av hefte eller i pocketbokform. Av disse blir det gitt to klassesett til skolen gratis til undervisning der det måtte passe skolen. Selges ellers til kr. 100,-/stk.
- Hittil er det holdt åtte foredrag på Hyggenhuset med meget godt framsmøte. Fire av sektorene foreligger i hefte/pocketbokform, «Steinhoggeriene i Hyggen», «Hyggen i gamle dager, i kortform», «Hva, Hvor, Hvorfor, Stedsnavn i nærområdet» og «Landbruk- og Gårdshistorie bind 1». Videre er fire under skriving innen områdene: Arkitektur, Fornminner og Områdets forhold til Drammensfjorden. Vi regner med å ha fire eller fem sektorer til å foredra/skrive om: Samferdsel til lands, Undervisning, Foreningslivet, Økologien i Hyggen/Jerdal og Næringshistorie. Da blir det elleve eller tolv til sammen.
- Gruppen har også tatt initiativ til bevaring av Hyggenes mest bevaringsverdige gamle hus «Skipperstua» rett bak badestranden i Hyggen. Huset er i kommunedelplan for kulturminner og kulturmiljø gitt sterkeste vern A. Arbeider i tett samarbeide med grunneier, og i et nært samarbeide med Røyken Historielag. «Skipperstua» er ment å holdes åpent til visse tider og også til bruk for skolen i deres undervisning. Og vil bli et konkret minne om tiden for 250 – 300 år siden.
- Økonomien i dette arbeide er hele tiden tilstede og må løses. Et hefte/pocketbok kommer på mellom kr. 30- og 60.000,-. Skipperstua er kalkulert til kr. 330.000,-
- Gruppas medlemmer er:
Kontaktperson Guttorm Grundt, Tlf. 920 59 776, e-mail adresse: gutgr@online.no, Arne Karlsen, Arild Stubhaug og Jan Erik Ask, alle fra Hyggen og Laila Haug fra Jerdal.

Det er viktig at de heftene/pocketbøkene vi gir ut først presenteres på «Hyggenhuset» hvor alle som ønsker det kan komme gratis og få en kvelds innføring (ca. 2 ½ time) i det stoffet som er oppe. Alle, også utenfor Hyggen/Jerdal er naturligvis hjertelig velkommen til disse møtene. Møtene holdes 2 ganger i året, i okt./nov. og i mars/april.

Annonseringen av disse møtene har foregått på den måten at alle i området Lahell til Grimsrud og opp til Guttersrud/Muserud har fått en Flyer i postkassen hvor møtet annonseres. I tillegg har vi fått benytte nettet noe. Vi har fått en del henvendelser om at det bør bekjentgjøres mye bedre utenfor vårt kjerneområde, og her må vi nok bli flinkere. Framsmøte har vært ganske bra, fra ca. 40 til 80 personer. Vi har plass til flere, så bare kom.

På siste møte, 2. nov. 2016 hadde vi en lansering på salg av dronemfoto av din eiendom eller tomt fra den kanten du selv måtte ønske. Fotoene vil bli tatt opp på forsommeren 2017 og vil bli levert på ettersommeren 2017. Dette tilbudet står naturligvis åpen for alle andre som bor i Røyken. Det er bare å ta kontakt med en som er nevnt under medlem av Hyggen/Jerdal historiegruppe (se i introduksjonen over). Alle inntektene herfra går uavkortet til utgivelse av lokalhistoriske hefter/bøker.

Er du interessert i våre lokalhistoriske bøker?

Utgitte publikasjoner:

1. «Steinhoggeriene i Hyggen»	Utgitt 2012
2. «Hyggen i gamle dager, i kortform»	Utgitt 2015
3. «Stedsnavn i Hyggen/Jerdal/Grimsrud/ Guttersrud/Muserud/Kinnartangen/Ovnerud»	Utgitt 2015
4. «Landbruk- og gårdshistorie for Hyggen/Jerdal med omegn. Bind 1	Utgitt 2016

Alle er å få kjøpt for kr. 100,-. Nr. 1, andre opplag, trykkes først høsten 2017.

Henvendelse til en i Hyggen/Jerdal historiegruppe, se over.

Konkret om arbeidet til gruppa.

Da kunne det vel passe om vi tok en liten introduksjon av det første heftet vi ga ut, «Steinhoggeriene i Hyggen».

Heftet er trykket i 500 eks. og er utsolgt. Regner med å trykke det i nytt opplag i 2017 og vil da bli i salg.

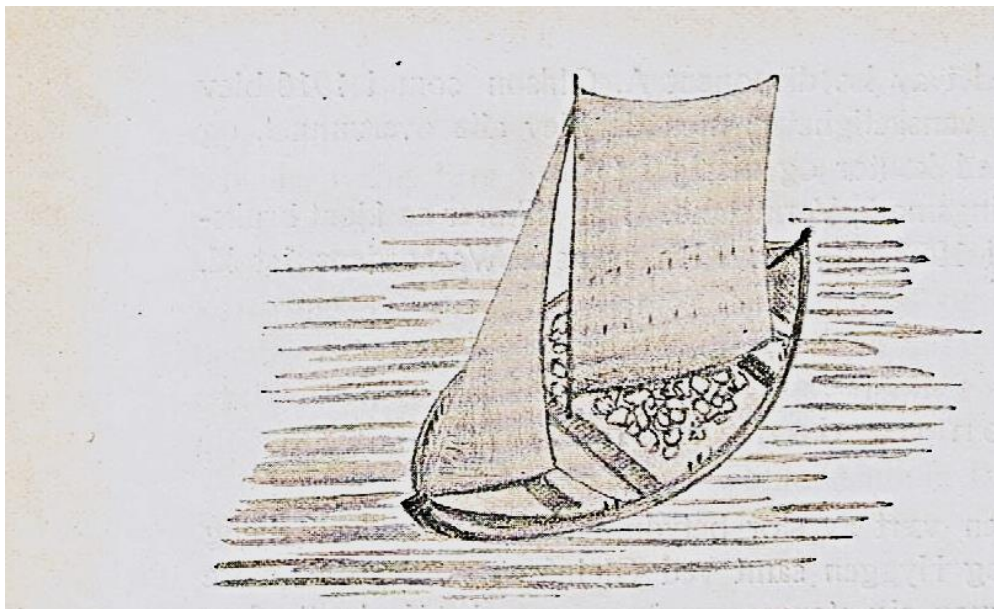
For vel hundre år siden var det å hogge ut stein en stor industri i Hyggen. På det meste var over 200 personer engasjert i denne steinproduksjonen. Både innen- og utenlands var det mange som på ulike måter gjerne ville bruke denne steinen, den såkalte Hyggengranitten. Den var etterspurd både på grunn av sin røde, lyse farge og sin rette form, men først og fremst var det på grunn av sin syrefasthet at Hyggengranitten ble satt pris på.

Her er noen klipp fra heftet.

Drammensfjorden har fra første bosetting vært hovedvei for folkene i dette område av kommunen vår, da forstår vi at båt og transport med båt har alltid vært viktig.

Når det gjelder stein og båt hadde mann mulighet til å tjene en slant ved å samle stein langs vannkanten og selge den til forskjellige formål, det være seg bygging av murer, kaianlegg m. m. Det var også et marked i skipsfarten som trengte ballast til stabilisering ved seiling på de store hav.

Det oppsto en spesiell båttypе til denne gеskjeften, kallet «Kubbebåt»

Her ser vi en kubbebåt med stein.

Så litt om selve steinindustrien

Begynnelsen kan dateres til 1875, og startet på Engersand syd og Brøholtholmen (Lahellholmen) av ing. W. Werner i Drammen. Er kjent for bygging av Drammen jernbanebro i granitt. Her ute produserte de heller, kantstein og gatestein med eksport mye til tyske byer som Køningsberg, Danzig og Stettin. Hellene ble siden kalt Stettin-heller.

Det ble stadig flere som begynte å utnytte granittfjellet langs fjorden. Så fikk en grunneier, Olaf Hyggen kontakt med en tysk ingeniør Otto Galdert. Han hadde oppdaget at noe av granitten i Hyggen var syrefast, og det var noe verdensmarkedet hadde bruk for. Dette skjedde rett før 1900 og fikk en meget stor betydning for hele lokalsamfunnet Hyggen og omegn.

Gårdbruker Olaf Hyggen

Steinarbeidere

Steinbruddet Blekkskjulet

Hvor foregikk steinindustrien

Verdensproduktet.

Da en fant ut at granitten på visse steder var syreholdig åpnet det seg et enormt marked de neste desenniene, man begynte å hogge stein til bygging av syretårn og hele verden var med ett marked.

Syretårn 8 x 22m

Norges tekniske Høys. Fredspalasset i den Haag

Det ble også levert byggestein til kjente bygg i Norge og ellers i verden.

Les mere i heftet.

For

Hygge/Jerdal historiegruppe

Jan Erik Ask